

Universitatea Tehnică a Moldovei

REGIMUL JURIDIC AL BUNURILOR SOTILOR

Masterandă:

Paladii Elena

Coordonator:

conf. Univ. dr. în drept

Lupașcu Zinaida

Chișinău, 2023

Adnotare la teza de masterat cu tema „Regimul juridic al bunurilor soților”, Chișinău 2023, masterantă Paladii Elena.

Teza de master: „Regimul juridic al bunurilor soților,, se constituie din introducere, patru capitole (capitolul I: Aspecte științifice și reglementări juridice privind regimul juridic al bunurilor soților; capitolul II: Regimul juridic general privind relațiile patrimoniale și nepatrimoniale dintre soți; capitolul III: Regimul juridic patrimonial al soților; IV: Regimul contractual al soților”, concluzii generale și recomandări, bibliografie, anexe.

În prezenta teză se regăsesc **Cuvintele-cheie** cum ar fi: regim juridic, regim legal, relații patrimoniale și nepatrimoniale, bunuri, devălmășie, partaj de bunuri, contract matrimonial, căsătorie, proprietate, condiții de fond și formă.

Scopul urmărit constă în elaborarea unei lucrări definitorii a complexității raporturilor dintre soți cât și forma specifică a legăturilor de căsătorie. Având în vedere că în prezent există o diversitate de studii asupra instituției de familie, sociologii și juriștii sunt într-o continuă concentrare asupra viziunilor funcției aesteia. În prezent s-au expus asupra trei funcții distincte (funcția biologică/perpetuare a speciei, funcția educativă/psihosocială ,funcția economică) printre care cea mai importantă din punct de vedere juridic este funcția economică, care reflectă cele mai importante aspecte patrimoniale ale căsătoriei cât și a regimurilor matrimoniale.

Obiectivele propuse spre realizarea scopului trasat sunt: examinarea noțiunilor juridice a căsătoriei, reglementarea ce privește în mod direct patrimoniul soților, înțelesul *stricto sensu* a dreptului familiei ca un drept civil al familiei, raportarea la actele normative internaționale și perspectiva reglementărilor interne.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării constituie particularizarea în plan juridic a drepturilor și obligațiilor soților specifice raporturilor parvenite înainte, în timpul și după căsătorie. Forma de convețuire în afara legii numită și concubinaj care este reglementată expres doar de Codul Civil al Republicii Moldova pe lângă instituția căsătoriei. Limitele legale și convenționale unei persoane în dreptul de a se căsători. Mai mult, presupunem care sunt diferențele dintre concubinaj și căsătorie, și care din acestea aduce sens și o reglementare sigură în raporturile dintre cei doi subiecți.

Annotation of the master's thesis: "The legal regime of the property of spouses"

Chisinau 2023, master's student Paladii Elena.

The master's thesis: "The legal regime of spouses' property" consists of the introduction, four chapters (chapter I: Scientific aspects and legal regulations regarding the legal regime of spouses' property; chapter II: The general legal regime regarding patrimonial and non-patrimonial relations between spouses; chapter III : The patrimonial legal regime of the spouses; IV: The contractual regime of the spouses", general conclusions and recommendations, bibliography, appendices.

In this thesis, you can find the **Key words** such as: legal regime, legal regime, patrimonial and non-patrimonial relations, property, divorce, division of property, matrimonial contract, marriage, property, substantive and formal conditions.

The aim is to develop a defining work of the complexity of relations between spouses as well as the specific form of marriage bonds. Considering that currently there is a diversity of studies on the institution of the family, sociologists and jurists are in a continuous focus on the visions of its function. Currently, three distinct functions have been exposed (biological/perpetual function of the species, educational/psycho-social function, economic function) among which the most important from a legal point of view is the economic function, which reflects the most important patrimonial aspects of marriage and matrimonial regimes.

The objectives proposed to achieve the stated goal are: the examination of the legal notions of marriage, the regulation that directly concerns the patrimony of the spouses, the stricto sensu meaning of family law as a civil right of the family, the reference to international normative acts and the perspective of internal regulations.

The scientific novelty and originality of the work is the legal specification of the rights and obligations of the spouses specific to the relations reached before, during and after marriage. The form of cohabitation outside the law, also called concubinage, which is expressly regulated only by the Civil Code of the Republic of Moldova, next to the institution of marriage. Legal and conventional limits on a person's right to marry.

CUPRINS

Anotare la teza de masterat cu tema „Regimul juridic al bunurilor soților”, Chișinău 2023,
masterantă Paladii Elena. 9

LISTA DE ABREVIERI 11

INTRODUCERE 12

**I ASPECTE ȘTIINȚIFICE ȘI REGLEMENTĂRI JURIDICE PRIVIND REGIMUL
JURIDIC AL BUNURILOR SOȚILOR 14**

- 1.1. Concepte istorice privind regimul juridic al bunurilor soților..... 14
- 1.2. Reglementări juridice legislative asupra regimului juridic al bunurilor soților 18
- 1.3. Concluzie.....23

**II REGIMUL JURIDIC GENERAL PRIVIND RELAȚIILE PATRIMONIALE ȘI
NEPATRIMONIALE DINTRE SOȚI 25**

- 2.1. Condițiile de fond și de formă a căsătoriei.....25
- 2.2. Relațiile personal nepatrimoniale dintre soți.....29
- 2.3. Concluzie33

III REGIMUL JURIDIC PATRIMONIAL AL SOȚILOR 34

- 3.1. Noțiunea de patrimoniu și de bunuri34
- 3.2. Categoriile de bunuri ale soților. Proprietatea în devălmășie a soților37
- 3.3. Partajul proprietății în devălmășie a soților44
- 3.4. Concluzie47

IV REGIMUL CONTRACTUAL AL SOȚILOR 49

- 4.1. Efectele juridice al regimului contractual dintre soți.....49
- 4.2. Efectele juridice desfacerii căsătoriei54
- 4.3. Concluzie62

**V ASPECTE PRACTICE PRIVIND REGIMUL JURIDIC AL BUNURILOR SOȚILOR
63**

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 81

SURSE BIBLIOGRAFICE 83

ANEXE 85

- Anexa 1: Hotărârea motivată86
- Anexa 2: Decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău94

INTRODUCERE

În majoritatea societăților, o căsătorie este considerată un contract social și juridic permanent și o relație între două persoane care se bazează pe drepturi și obligații reciproce între soți. Căsătoria este pe larg considerată bază și temelie pentru familie. Însă nu toți i-și cunosc aceste drepturi și obligații, și mai puțini cunosc care sunt consecințele unei desfaceri a căsătoriei, ceea ce adesea naște disonanțe între soți. Legiuitorul vine ca mediator care mijlocește între două părți stabilind o legătură de înțelegere. Din aceste motive prezenta lucrare de teză de master este o aprofundare și cercetare teoretică și practică într-un anumit domeniu al specialității Drept, și anume regimul juridic și legal al bunurilor soților, scopul fiind realizarea unui studiu asupra problemelor actuale și importante.

Actualitatea și importanța cercetării temei: Căsătoria este o temă foarte actuală, dar totodată și foarte delicată datorită relațiilor sociale și economice pe care le implică pentru indivizi. Legalizarea căsătoriei în diverse societăți/culturi și diverse perioade istorice a răspândit un ecou pozitiv asupra relației cuplurilor care constituiau o familie legală. Mentalitățile diferitor culturi și subculturi, precum și a progresului economic, care a dezvoltat schimbări de comportament familial în sensul tradițiilor, dar și ingerințele educative pentru formarea și întemeierea unor familii, diferite de formula concubinajului, a lăsat loc pentru apariția contractului matrimonial, ca alternativă pentru interpretarea diferită a comuniunii în familie a soților. Ritmul accelerat al schimbărilor din societatea contemporană, și din Republica Moldova, și-a pus amprentă și asupra instituției familiei, aducând transformări importante în interiorul acesteia, inclusiv în constatarea contractuală a raporturilor legate de mariaj și de viața în comun în cadrul familiei.

În Republica Moldova întemeierea familiei se bazează în mod expres pe principiile fundamentale determinate în mod expres de Constituția Republicii Moldova, Codul Civil, Codul Familiei, Legea privind actele de stare civilă și altele. Astfel, potrivit art.48 din Constituție familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită dintre un bărbat și o femeie, pe egalitatea lor în drepturi, pe îndatoririle sale nepatrimoniale de sprijin moral reciproc și afecțiune. Raporturile juridice familiale sunt relațiile de familie reglementate de normele de drept în acea măsură în care statul poate acționa asupra purtării membrilor familiei pentru a-i îndrepta în partea ce coincide dezvoltării societății umane.

Scopul urmărit constă în elaborarea unei lucrări complexe în aspect doctrinar, legislativ și practic ce ține de regimul juridic al bunurilor soților și bunurile aflate în devălmășie, dar și diferențele aspectuale ale concubinajului și căsătoriei.

Prezenta lucrare s-a propus a fi o abordare actuală „Regimului juridic al bunurilor soților „prin sumarul compartimentelor tezei: structurat din rezumat, introducere, capitole care includ materialul desfășurat, concluzii și bibliografie. Conținutul lucrării este alcătuit din cinci capitole: primul capitol este intitulat „Aspecte doctrinare și legislative privind regimul juridic ale soților” și reflectă interpretări doctrinare cu relevanță asupra regimului juridic al bunurilor soților și a reglementărilor juridice naționale dar și internaționale asupra instituției căsătoriei; în capitolul II intitulat „Regimul juridic general privind relațiile patrimoniale și nepatrimoniale dintre soți” am vorbit despre definițiile conceptuale ale patrimoniului, istoricul, noțiunea, scopul și principiile relațiilor patrimoniale dintre soți în doctrină dar și în actele normative. În capitolul III: „Regimul juridic patrimonial al soților” am identificat noțiunile și importanța bunurilor ce se află în căsătorie sau în afara acesteia. În capitolul IV: „Regimul contractual al soților” vorbește despre dezavantajele și avantajele rezultate a divorțului. Iar la finele lucrării, avem desfășurată partea practică, unde este studiat un caz de desfacere a căsătoriei și soluționarea acestuia prin cale judiciară.

Vorbind despre literatura folosită, mi-au venit în suport actele normative și legislative atât naționale cât și cele internaționale, la fel și cărți, cărți tipărite, publicații monografice, teze, autoreferate, materiale ale conferințelor și altele. Din autorii autohtoni recunoaștem pe Cebotari Valentina, Liliana Dandara și Lilia Cecan, Bostan Ina și Pisarenco Olga, Boșcanean Marcel, iar din autorii români pe Marieta Avram, Adriana Corhan, Emese Florian și Tudor R. Popescu. Domeniul dreptului familiei, este unul vast și de o importanță actuală, la fel sunt și sursele electronice care i-au amputat și ne vin în ajutor de fiecare dată când suntem în căutarea noilor scrieri juridice.

SURSE BIBLIOGRAFICE

Legislația internațională și națională:

- 1) CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE ratificată la 07 decembrie 2000.
- 2) CONSTITUȚA Republicii Moldova Nr. 1 din 29-07-1994.
Publicat : 29-03-2016 în Monitorul Oficial Nr. 78 art. 140.
- 3) CODUL CIVIL al Republicii Moldova Nr. 1107 din 06-06-2002.
Publicat : 22-06-2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86 art. 661
- 4) CODUL FAMILIEI al Republicii Moldova Nr. 1316 din 26-10-2000.
Publicat în Monitorul Oficial la 26-04-2001 cu Nr. 47-48 art. 210.
- 5) DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 de septembrie 1948.

Cărți tipărite, publicații monografice, teze, autoreferate, materiale ale conferințelor:

- 6) ADRIANA CORHAN, Dreptul familiei. Teorie și practică. All Back, București 2001 (nerevizuită).
- 7) BOSTAN INA, Dreptul Familiei. Manual. Universitatea Tehnică a Moldovei. Editura Tehnica-UTM, p. 381-390. Chișinău, 2020. ISBN 978-9975-45-638-8.
- 8) EMESE FLORIAN, Dreptul Familiei. Facultatea de Drept, Universitatea Babeș-Bolyai. Cluj-Napoca. Editura Lumina Lex. 415 p. 1997.
- 9) EMESE FLORIAN. VEACESLAV PÎNZARI, Căsătoria în legislația României și a Republicii Moldova. Cluj-Napoca, România.2006. Editura SFERA srl.
- 10) LILIA MĂRGINEANU, GABRIEL MĂRGINEANU, Dreptul familiei, Elena-Volumul I, Chișinău 2002. ISBN 9975-9548-6-3
- 11) LILIANA DANDARA, LILIA CECAN, Dreptul familiei. Note de curs. Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova. -136 p. Chișinău, 2015. ISBN 978-9975-81-007-4.
- 12) MARIETA AVRAM, Drept civil: familia. Editura Hamangiu. ISBN 978-606-678-572-3.
- 13) MARIETA AVRAM, Legislația familiei. Ediția-III-a revizuită. 648 p. Editura All BECK. București. 2001. ISBN 973-655-079-6.
- 14) MARCEL BOȘCANEAN, Dreptul familiei. Note de curs (în scheme). Chișinău 2021.
- 15) PISARENCO OLGA, Regimul Matrimonial Contractual. Teză de Doctor în Drept. Chișinău 2022.
- 16) ROXANA MARIA TRIF. Desfacerea căsătoriei prin divorț și partajul bunurilor comune ale soților. Editura Hamangiu, 2007.

- 17) REUBEN HILL. Teoria sistemelor si familiei în Revista de referate, recenzii si sinteze Sociologie, volumul IX,nr. 3, 1972, PAG. 318-319
- 18) TUDOR R.POPESCU, Dreptul familiei, Tratat, Noțiuni introductive. București.1960. p.461.
- 19) VALENTINA CEBOTARI, Dreptul Familiei, Ediția a III-a. Revăzută și completată, Facultatea de Drept, Catedra Drept Civil, Universitatea de stat din Moldova, 344 p. Chișinău 2014. ISBN 978-9975-58-033-5.
- 20) VALENTINA CEBOTARI, Dreptul familiei, Ediția a II-a. Universitatea de Stat din Moldova. Facultatea de Drept. Chișinău, 2004. ISBN 9975-62-112-0
- 21) VEACESLAV PÎNZARI, Dreptul familiei, Universitatea de Ciminologie 2000.
- 22) VEACESLAV PÎNZARI. Căsătoria în temeiul legislației Republicii Moldova. Teza de Doctorat în Drept. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Drept. Catedra Drept Civil. P. 165. Chișinău, 2003. CZU 347.611.

Surse electronice și publicații monografice online:

- 23) EVOLUȚIA CĂSĂTORIEI ȘI FAMILIEI ÎN ISTORIA DREPTULUI ROMANESC.
[HTTPS://RO.SCRIBD.COM/DOCUMENT/404213502/EVOLU%C8%9AIA-C%C4%82S%C4%82TORIEI-%C8%98I-FAMILIEI-IN-ISTORIA-DREPTULUI-ROMANESC-DOCX](https://ro.scribd.com/document/404213502/EVOLU%C8%9AIA-C%C4%82S%C4%82TORIEI-%C8%98I-FAMILIEI-IN-ISTORIA-DREPTULUI-ROMANESC-DOCX) [Accesat la: 09.10.2022]
- 24) [HTTPS://IBN.IDSI.MD/SITES/DEFAULT/FILES/IMAG_FILE/CATEGORIILE%20DE%20BUNURI%20CARE%20POT%20CONSTITUI%20OBIECT%20AL%20REGIMULUI%20MATRIMONIAL%20CONTRACTUAL.PDF](https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/categoriile%20de%20bunuri%20care%20pot%20constitui%20obiect%20al%20regimului%20matrimonial%20contractual.pdf) [Accesat la: 26.10.2022]
- 25) [HTTP://REPOSITORY.UTM.MD/BITSTREAM/HANDLE/5014/2580/CONF_ UTM_ 2014_ II_PG348_ 351.PDF?SEQUENCE=1&ISALLOWED=Y](http://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/2580/conf_utm_2014_ii_pg348_351.pdf?sequence=1&isallowed=y) [Accesat la: 15.11.2022]
- 26) [HTTPS://CJ.MD/WP-CONTENT/UPLOADS/2019/01/SUPORT-DE-CURS-DREPTUL-FAMILIEI.PDF](https://cj.md/wp-content/uploads/2019/01/suport-de-curs-dreptul-familiei.pdf) [Accesat la: 02.12.2022]
- 27) [HTTPS://OLD.CRIMINOLOGY.MD/SUPORT/SUP18.PDF](https://old.criminology.md/suport/sup18.pdf) [Accesat la: 25.10.2022]
- 28) [HTTPS://LEGE5.RO/GRATUIT/GMZTSOBTHA2Q/ASPECTE-PRACTICE-ALE-CONTRACTULUI-MATRIMONIAL-IN-REPUBLICA-MOLDOVA](https://lege5.ro/gratuit/gmztsobtha2q/aspecte-practice-ale-contractului-matrimonial-in-republica-moldova) [Accesat la: 04.11.2022]
- 29) [HTTPS://STATISTICA.GOV.MD/RO/SITUATIA-DEMOGRAFICA-IN-ANUL-2021-9578_59440.HTML](https://statistica.gov.md/ro/situatia-demografica-in-anul-2021-9578_59440.html) [Accesat la: 28.11.2022]